

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ПРИДНІПРОВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА
ТА АРХІТЕКТУРИ»

КАФЕДРА МЕНЕДЖМЕНТУ, УПРАВЛІННЯ
ПРОЕКТАМИ І ЛОГІСТИКИ

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до самостійної роботи
з дисципліни «Товарознавство» для студентів
напряму підготовки 6.030601 «Менеджмент»
денної форми навчання

Дніпро
2016

Методичні вказівки до самостійної роботи з дисципліни «Товарознавство» для студентів напряму підготовки 6.030601 «Менеджмент» денної форми навчання. / Укладач: Котуранова Т. В. – Дніпро: ДВНЗ ПДАБА, 2016, - 11 с.

Методичні вказівки містять перелік тем та окремих питань, які студенти зобов'язані вивчити самостійно, а також наведена література, що необхідна для засвоєння матеріалу з курсу «Товарознавство».

Методичні вказівки призначені для студентів напряму «Менеджмент» денної форми навчання.

Укладач: Котуранова Т. В., кандидат економічних наук, доцент кафедри менеджменту, управління проектами і логістики ДВНЗ ПДАБА.

Відповідальний за випуск: Вечеров В. Т., доктор технічних наук, професор, зав. кафедри менеджменту, управління проектами і логістики ДВНЗ ПДАБА.

Рецензент: Млодецький В. Р., доктор технічних наук, професор кафедри менеджменту, управління проектами і логістики ДВНЗ ПДАБА.

Затверджено на засіданні кафедри
менеджменту, управління
проектами і логістики ДВНЗ ПДАБА.
Протокол № 1 від 6.09.2016 р.
Зав. кафедри МУПіЛ Вечеров В. Т.

Затверджено на засіданні
Президії методичної ради
ДВНЗ ПДАБА
Протокол №1(113) від 7.09.2016 р.

ЗМІСТ

1. Загальні положення	3
2. Завдання для самостійної роботи студентів	5
Рекомендована література	11

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Перехід до ринкової економіки, появлення більшого різноманіття організаційно-правових форм, залучення у сферу торгової діяльності значної частини населення, розвиток конкуренції, необхідність широкого впровадження сучасного обладнання та прогресивних технологій обумовили потрібності у нових підходах до організації комерційної діяльності та технологічних процесів на підприємствах торгівлі. Все це обумовлює необхідність вивчення дисципліни «Товарознавство».

Навчальним планом передбачається вивчення курсу протягом одного семестру. Основними формами організації навчального процесу є: аудиторі заняття, самостійна робота студентів і контрольні заходи.

Самостійна робота студентів, як логічне продовження аудиторних занять, передбачає ознайомлення з сучасними літературними джерелами з питань управління логістичними процесами на підприємстві та оптимізації логістичних рішень.

Самостійна робота проводиться за завданням викладача, який інструктує студентів і встановлює терміни її виконання. Навчальним планом передбачено 90 академічних годин на самостійне опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях. Але витрати часу на виконання цього виду роботи не регламентуються розкладом. Отже, режими і тривалість роботи над програмним матеріалом студент обирає сам, залежно від своїх здібностей і конкретних умов, що вимагають від нього не тільки розумової, а й організаційної самостійності.

Опрацьовувати матеріал курсу слід у такій послідовності:

1. Ознайомитися з питаннями та методичними вказівками до кожної теми.
2. Опрацювати рекомендовану літературу і законспектувати основні положення.

Після вивчення навчального матеріалу відповідно до теми студенти повинні написати самостійну роботу.

Мета написання самостійної роботи, що має бути підготовлена у вільний час, полягає у тому, щоб допомагати студентам засвоїти усі розділи курсу, перевірити їх вміння самостійно працювати над літературою, обґрунтувати та правильно використовувати матеріал періодики.

До написання самостійної роботи встановляться такі вимоги:

1. У самостійній роботі повинно бути чітко розкриті питання, яке є фундаментальним для тих лекцій, що вже були прочитані студентам.
2. Самостійна робота повинна бути написана студентами у вільний час та у чітко визначені строки.
3. У роботі повинні бути посилання на відповідні літературні джерела. Доповнює роботу цифровий матеріал.
4. Самостійна робота повинна бути написана чітко, зрозуміло, чорним одним кольором, на сторінках повинні бути поля для зауважень викладача.
5. В кінці роботи потрібно зазначити список використаних джерел, поставити особистий підпис і дату.

Види самостійної роботи (в залежності від поставленої мети):

- при засвоєнні нового матеріалу – читання підручника, першоджерела, додаткової літератури; складання плану викладу, конспектування прочитаного; виписки з тексту;

- при закріпленні і систематизуванні знань – робота з конспектом лекцій, повторна робота над матеріалом підручника, першоджерела, додаткової літератури; складання плану відповіді на спеціально підготовлені питання;

- відповіді на контрольні питання; підготовка відповідей на іспити.

Заключним етапом вивчення дисципліни є здача іспиту.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- основні поняття в товарознавстві; його ціль, принципи, об'єкти й суб'єкти товароведної та комерційної діяльності;
- функції товару;
- методи, які застосовуються в товарознавстві та їх класифікацію;
- кодування товарів;
- поняття асортименту товарів і його класифікацію;
- фактори формування асортиментів;
- якість товарів та її показники;
- класифікацію товарів по строкам придатності й товароведну класифікацію товарів;
- про дефект товарів;
- організаційні основи торговельного менеджменту;
- сучасні тенденції в менеджменті роздрібною торгівлі;
- поняття й значення мерчандайзингу в стимулюванні продажів;

вміти:

- управляти асортиментом;
- обирати найбільш ефективні форми функціонування торговельного підприємства;
- розраховувати штриховий код з метою визначення фальсифікації товару.

2. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Тема курсу 1. Предмет товарознавство: загальні поняття, суб'єкт, об'єкт, функції.

Мета роботи: засвоєння, закріплення і систематизація знань про предмет товарознавства, його цілі та функції

План:

1. Основні поняття в товарознавстві і його ціль.
2. Принципи товарознавства.
3. Об'єкти й суб'єкти товароведної та комерційної діяльності.
4. Розробка товарів і його функції.

Питання для самоконтролю

1. Дайте визначення основних термінів: «товарознавство», «продукція», «товар».
2. Охарактеризуйте основні принципи товарознавства.

Література: [1, 2, 4, 8, 9, 10, 11, 14, 19].

Тема курсу 2. Методи товарознавства.

Мета роботи: засвоєння, закріплення і систематизація знань про методи товарознавства

План:

1. Методи, які застосовуються в товарознавстві та їх класифікація.
2. Кодування товарів.

Питання для самоконтролю

1. Ієрархічний метод класифікації.
2. Фасетний метод класифікації.
3. У чому складаються достоїнства та недоліки ієрархічного та фасетного методів?
4. Як складаються правила кодування?
5. У чому складаються достоїнства та недоліки методів кодування?
6. Що означає структура коду? Охарактеризуйте його складові елементи.

Література: [1, 2, 4, 8, 9, 10, 11, 14, 18, 21].

Тема курсу 3. Асортимент товарів

Мета роботи: засвоєння, закріплення і систематизація знань про асортимент товарів, товарну номенклатуру та класифікацію асортименту в товарознавстві

План:

1. Поняття асортиментів товарів та їх класифікація.
2. Управління асортиментами.
3. Фактори формування асортиментів.

Питання для самоконтролю

1. Визначте поняття «асортимент», «сортамент» та «торгова номенклатура», вкажіть різницю між ними.
2. Перечисліть показники асортименту.

Література: [1, 2, 4, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 17, 19].

Тема курсу 4. Якість товарів.

Мета роботи: засвоєння, закріплення і систематизація знань про властивості та показники якості товарів

План:

1. Поняття якості, його властивості й показники.
2. Номенклатура споживчих властивостей і показників якості товарів.

Питання для самоконтролю

1. Дайте визначення понять «якість товарів», «вимоги до якості», «властивості й показники якості».
1. Приведіть класифікацію властивостей і показників якості.

Література: [1, 2, 4, 8, 9, 10, 11, 12, 19, 20].

Тема курсу 5. Оцінка якості товарів

Мета роботи: засвоєння, закріплення і систематизація знань щодо оцінки якості товарів в товарознавстві

План:

1. Оцінка якості.
2. Градація якості.

Питання для самоконтролю

1. Вкажіть основні етапи оцінки якості.
2. Приведіть градацію якості.

Література: [1, 2, 4, 8, 9, 10, 11, 14, 16, 18].

Тема курсу 6. Кількісна характеристика товарів

Мета роботи: засвоєння, закріплення і систематизація знань щодо кількісної характеристики товарів

План:

1. Поняття: одиничний екземпляр, товарна партія. Контроль якості й кількості товарних партій.
2. Ідентифікація і простеження товарів.

Питання для самоконтролю

1. Які види проб і вибірок відбираються із товарних партій? Назвіть вимоги, які пропонуються до них та методи відбору.
2. Визначте терміни «ідентифікація» та «простеження». Які їх призначення та заходи по здійсненню?

Література: [1, 2, 4, 8, 9, 10, 11, 13, 15, 21].

Тема курсу 7. Засоби товарної інформації

Мета роботи: засвоєння, закріплення і систематизація знань про засоби товарної інформації

План:

1. Поняття й вимоги до маркування.
2. Класифікація інформаційних знаків.

Питання для самоконтролю

1. Що означає маркування та яке його призначення? Вкажіть види товарного маркування.
2. Вкажіть складові елементи маркування та вимоги до нього.
3. Назвіть групи і види інформаційних знаків, вкажіть їх значення та місце розташування на маркуванні.

Література: [1, 2, 4, 8, 9, 10, 11, 20].

Тема курсу 8. Фізичні властивості товарів

Мета роботи: засвоєння, закріплення і систематизація знань про фізичні властивості товарів

План:

1. Загальні фізичні властивості.
2. Специфічні фізичні властивості одиничних екземплярів товарів і товарних партій.

Питання для самоконтролю

1. Назвіть загальні та специфічні фізичні властивості товарів.
2. Розберіть специфічні фізичні властивості товарних партій та пакувальних одиниць.
3. Дайте класифікацію специфічних фізичних властивостей одиничних екземплярів товарів.

Тема курсу 9. Товарні витрати

Мета роботи: засвоєння, закріплення і систематизація знань про товарні витрати

План:

1. Види витрат: кількісні і якісні витрати.
2. Порядок списання кількісних і якісних витрат.
3. Заходи щодо попередження й зниження витрат.

Питання для самоконтролю

1. Які існують види витрат?
2. Що являють собою кількісні та якісні витрати?
3. Яким є порядок списання кількісних і якісних витрат?
4. Охарактеризуйте заходи щодо попередження й зниження витрат.

Література: [1, 2, 4, 5, 8, 9, 10, 11, 19].

Тема курсу 10. Торговельний менеджмент

Мета роботи: засвоєння, закріплення і систематизація знань про торговельний менеджмент

План:

1. Сутність, мета й завдання торговельного менеджменту.
2. Функції торговельного менеджменту.
3. Стратегія торговельного менеджменту.

Питання для самоконтролю

1. У чому полягає сутність торговельного менеджменту?
2. Якою є мета та завдання торговельного менеджменту?
3. Назвіть функції торговельного менеджменту.
4. Що являє собою стратегія торговельного менеджменту?

Література: [1, 2, 4, 8, 9, 10, 11, 18].

Тема курсу 11. Стимулювання продажів у менеджменті роздрібно́ї торговельної організації

Мета роботи: засвоєння, закріплення і систематизація знань про стимулювання продажів у менеджменті роздрібно́ї торговельної організації

План:

1. Роль стимулювання продажів на різних етапах життєвого циклу товару.
2. План і види стимулювання збуту в торговельній організації.
3. Сучасні тенденції в менеджменті роздрібно́ї торгівлі.

Питання для самоконтролю

1. Яка роль стимулювання продажів на різних етапах життєвого циклу товару?
2. Охарактеризуйте план і види стимулювання збуту в торговельній організації.
3. Які є сучасні тенденції в менеджменті роздрібно́ї торгівлі?

Література: [1, 2, 4, 8, 9, 10, 11, 14, 15, 20].

Тема курсу 12. Мерчандайзинг як управлінське рішення по стимулюванню продажів

Мета роботи: засвоєння, закріплення і систематизація знань про мерчандайзинг як управлінське рішення щодо стимулювання продажів

План:

1. Поняття й значення мерчандайзингу в стимулюванні продажів.
2. Інструменти мерчандайзингу й система оцінки мерчандайзингової діяльності.

Питання для самоконтролю

1. Яку роль відіграє мерчандайзинг в стимулюванні продажів?
2. Назвіть інструменти мерчандайзингу.
3. Охарактеризуйте систему оцінки мерчандайзингової діяльності.

Література: [1, 2, 4, 8, 9, 10, 11, 12, 15, 21].

Тема курсу 13. Управління оптовою торгівлею

Мета роботи: засвоєння, закріплення і систематизація знань про управління оптовою торгівлею

План:

1. Характеристика оптової торгівлі. Структура оптових підприємств.
2. Торговельні посередники. Організатори оптового товарообігу.

3. Організаційна побудова органів управління оптової торгівлі. Франчайзинг як система посередницької діяльності.
4. Управління оптовими продажами підприємств.

Питання для самоконтролю

1. Що таке оптова торгівля?
2. Охарактеризуйте структуру оптових підприємств.
3. Які є торговельні посередники?
4. Назвіть організаторів оптового товарообігу.
5. Що являє собою організаційна побудова органів управління оптової торгівлі?
6. Що таке франчайзинг?
7. Що являє собою управління оптовими продажами підприємств?

Література: [1, 3, 8, 9, 10, 11, 16, 19].

Тема курсу 14. Управління оптовими підприємствами

Мета роботи: засвоєння, закріплення і систематизація знань об управлінні оптовими підприємствами в Україні

План:

1. Структура апарату управління оптового підприємства та організація його роботи на основі кооперації.
2. Оптовий товарообіг.

Питання для самоконтролю

1. Охарактеризуйте структуру апарату управління оптового підприємства.
2. Що таке кооперація та які її види?
3. У чому сутність роботи апарату управління на основі кооперації?
4. Що таке оптовий товарообіг?
5. Назвіть організаторів оптового товарообігу.

Література: [1, 3, 8, 9, 10, 11, 18].

Тема курсу 15. Управління роздрібною торговельною мережею

Мета роботи: засвоєння, закріплення і систематизація знань про управління роздрібною торговельною мережею

План:

1. Поняття, характеристика роздрібною торговельною мережі й методи її розміщення.
2. Управління роздрібним товарообігом.

Питання для самоконтролю

1. Що таке роздрібна торгівля?
2. Охарактеризуйте методи розміщення роздрібно-торговельної мережі.
3. У чому сутність управління роздрібним товарообігом?

Література: [1, 3, 8, 9, 10, 11, 20].

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Алексєєв Н.С. Теоретичні основи товарознавства непродовольчих товарів. М.: 2015.
2. Бланк И.А. Управление торговым предприятием. - М.: Ассоциация авторов и издателей ТАНДЕМ. Издательство ЭКМОС., 2016. - 416 с.
3. Болотников А.А. Товароведение: Курс лекцій. – 2-е изд., доп. и переработ. К.: МАУП, 2011. – 216 с.
4. Вествуд Дж. Маркетинговый план /Пер. с англ. – СПб: "Питер", 2015.
5. Власова А.В. Основи товарознавства непродовольчих товарів. Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 208 с.
6. Гаркавенко С. С. Маркетинг: Підручник для ВУЗів. - К.: Лібра, 2000.
7. Дашков Л.П., Памбухчянц В.К. Коммерция и технология торговли. – М.: Маркетинг, 2010. – 448с.
8. Жиряева Е.В. Товароведение: Серия «Учебные пособия» – 2-е изд. – СПб: Питер, 2015.
9. Закон України «Про стандартизацію» від 17 травня 2001 р., № 2408-3.
10. Козюлина Н.С. Товароведение непродовольственных товаров. – М.: Издательско-торговая палата «Дашков и К°», 2012.
11. Красовский П.А. Товар и его экспертиза. М.: Центр экономики и маркетинга, 2012.
12. Лойко Д.П. Уведення у товарознавство. – К.: Вища школа, 2014.
13. Моисеенко Н.С. Товароведение непродовольственных товаров. Часть 2. – Ростов: Феникс, 2014. – 256с.
14. Николаева М.А. Товароведение потребительских товаров. – М.: НОРМА, 2015. – 448с.
15. Промисловий маркетинг. Теорія та господарські ситуації. Підручник / Під ред. А.О.Старостиної. – К.: Іван Федоров, 1997.
16. Райкова Е.Ю., Додонкин Ю.В. Теория товароведения: Учеб. пособие. – М.: Издательский центр «Академия», 2002.
17. Сероштан М.В., Михеева Е.Н. Качество непродовольственных товаров. – М.: «Дашков и К°», 2016. – 164с.
18. Справочник товароведов непродовольственных товаров – т. 1,2,3. – М.: Экономика, 1990.

- 19.Федько В.П., Альбеков А.У. Маркировка и сертификация товаров и услуг: Учеб. пособие. – Ростов н/Д: Феникс, 2016. – 640 с.
- 20.Шепеляев А.Ф., Галаджян В.А., Туров А.С. Товароведение и экспертиза силикатных и строительных товаров: Учеб. Пособие. Ростов н/Д: издательский центр «МарТ», 2015. – 176.
- 21.Экономика и организация деятельности торгового предприятия / Под ред. А.Н. Соломатина. - М.: ИНФРА-М, 2016. - 295 с.